

Sygn. akt : II AKa 311/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Śpiechowicz
Sędziowie	SSA Wiesław Kosowski SSA Aleksander Sikora (spr.)
Protokolant	Oktawian Mikołajczyk

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Małgorzaty Bednarek

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2014 r. sprawy

A. W., c. J. i S.,

ur. (...) w S.,

oskarżonej z art. 148 § 1 kk,

na skutek apelacji prokuratora i obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 28 kwietnia 2014 r., sygn. akt XXI K 15/13

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

II AKa 311/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 roku w sprawie o sygn. akt XXI K 15/13 Sąd Okręgowy w Katowicach uznał oskarżoną A. W. za winną tego, że w dniu 30 września 2012 roku w S. w mieszkaniu przy ul. (...), działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia B. W., zadała mu cios nożem kuchennym o długości ostrza 17 cm w klatkę piersiową, powodując u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci rany klutej przedniej powierzchni klatki piersiowej na wysokości III przestrzeni międzyżebrowej w linii przymostkowej po stronie lewej, której kanał – o długości około 10 cm. – drażył nieco skośnie w głąb i na lewo, uszkadzając worek osierdziowy oraz mięsień sercowy, powodując krwotok do worka osierdziowego, a następnie do prawej jamy opłucnej, które to obrażenia skutkowały zgonem B. W. to jest popełnienia przestępstwa z art. 148§1 k.k. i za to na mocy art. 148§1 k.k. przy zast. art. 60§2 pkt. 2 k.k. i art. 60 § 6 pkt.2 k.k., stosując nadzwyczajne złagodzenie kary wymierzył jej karę 3 lat pozbawienia wolności.

Na mocy art. 63§1 k.k., na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności, zaliczono oskarżonej okres zatrzymania od dnia 01.10.2012 r. do dnia 03.10.2012 r. przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności jest równoważny jednemu dniowi kary pozbawienia wolności.

Na mocy art. 44§2 k.k. orzeczono przepadek dowodu rzeczowego w postaci noża kuchennego zapisanego pod nr (...)księgi przechowywanych przedmiotów Sądu Okręgowego w K.. Na mocy art. 230§2 k.p.k. orzeczono zwrot oskarżonej innych przedmiotów.

Na mocy art. 624§1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych oskarżona została zwolniona od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości.

Apelacje od wyroku złożyli prokurator i obrońca.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości, na niekorzyść oskarżonej i zarzucił orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy uzasadnia zastosowanie wobec oskarżonej o popełnienie zbrodni z art. 148 § 1 kk A. W. instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, przewidzianej w art. 60 § 2 kk, podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności wyjaśnień A. W. oraz zeznań J. C., elementów podmiotowych i przedmiotowych czynu, jak również warunków i właściwości osobistych oskarżonej wskazuje, iż brak jest podstaw do uznania, że zachodzą przesłanki do zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary wobec oskarżonej. W oparciu o ten zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonej zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia poprzez przyjęcie, że dopuściła się przestępstwa z art. 148 § 1 kk. w związku z tak sformułowanym zarzutem, prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Kontrola apelacyjna zaskarżonego orzeczenia doprowadziła do uwzględnienia wniosku odwoławczego apelacji prokuratora o uchylenie wyroku, jednakże jedynie częściowo uwzględniając zarzuty w skardze tej zawarte.

Kasatoryjna forma orzeczenia nie pozwala na definitywne odniesienie się do zarzutów apelacji obrońcy, ponieważ postępowanie ponowne może hipotetycznie wpłynąć w taki sposób na materiał dowodowy, iż uzasadniać to może odmienne ustalenia. Już jednak obecny stan sprawy pozwala stwierdzić, iż wniosek odwoławczy tejże apelacji, sugerujący zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej czynu, nie jest uzasadniony. Ustalenia Sądu I instancji, dotyczące przypisania oskarżonej popełnienia przestępstwa, są prawidłowe. Działanie w ramach kontratypu obrony koniecznej zostało przez Sąd I instancji wszechstronnie rozważone, a podjęta decyzja, o braku warunków do przyjęcia, iż A. W. działała w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na jej życie i zdrowie ze strony swego męża B. W., była trafna. Dokonywanie dalszych ocen tej apelacji byłoby w obecnym stanie sprawy przedwczesne.

Powracając do omówienia zasadności apelacji prokuratora należy na wstępie stwierdzić, iż sposób sformułowania zarzutu apelacyjnego w tym śródku odwoławczym determinował możliwości rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego. Kwestionując prawidłowość ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę stwierdzenia przez Sąd I instancji, iż zachodzą w sprawie przesłanki nadzwyczajnego złagodzenia kary, a dopiero przez pryzmat takiego twierdzenia o uchybieniu postrzegając wymierzoną karę jako zbyt łagodną, prokurator zawęził możliwości reformatoryjnego działania Sądu Odwoławczego. Nawet uznając wymierzoną oskarżonej karę za rażąco łagodną Sąd Apelacyjny musiałby poczynić na jej niekorzyść nowe ustalenia, dotyczące przesłanek wymiaru kary, co nie byłoby dopuszczalne. Jednocześnie podkreślić trzeba, że rozważania Sądu I instancji, dotyczące nadzwyczajnego złagodzenia kary, zawarte w pisemnym uzasadnieniu wyroku są niezwykle lakoniczne i niewystarczające, aby stwierdzić, że przeprowadzone

rozumowanie było prawidłowe, i że istotnie w sprawie zachodzą przesłanki stosowania wyjątkowej instytucji przewidzianej przez art. 60 § 2 pkt 2 kk. Nie oznacza to zatem, że w ślad za twierdzeniami prokuratora, Sąd Apelacyjny definitywnie uznał, iż nadzwyczajne złagodzenie kary w niniejszej sprawie nie może być zastosowane. Jeśli postępowanie ponowne doprowadzi Sąd Okręgowy powtórnie rozpoznający sprawę do etapu rozważań czy nawet najniższa kara przewidziana za przestępstwo ewentualnie przypisane oskarżonej byłaby niewspółmiernie surowa, Sąd ten będzie musiał swoje ustalenia w tym zakresie szczegółowo i przejrzyście uzasadnić, aby nie stwarzać takiego stanu jak w zaskarżonym orzeczeniu, iż decyzja o stosowaniu dobrodziejstwa art. 60 § 2 pkt 2 kk, niewystarczająco uzasadniona, wymyka się kontroli odwoławczej i jawi się jako rozstrzygnięcie arbitralne. Co więcej, lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie daje również w istocie pełnych możliwości oceny prawidłowości wymiaru kary już w ramach złagodzonego jej zagrożenia. Powołanie przesłanek wymiaru kary w sposób ogólny i nie odniesienie się do wszystkich okoliczności wpływających na jej kształt zarówno w sposób łagodzący jak i zaostrzający, uniemożliwia ocenę trafności podjętej decyzji. Przypomnieć trzeba, że decydując się na nadzwyczajne złagodzenie kary Sąd I instancji zobligowany był następnie dokładnie omówić przyczyny tego, że orzekł karę 3 lat pozbawienia wolności, a więc taką, która jedynie nieznacznie przekracza jej nowy dolny próg, wyznaczony zgodnie z dyspozycją art. 60 § 6 pkt 2 kk. Również tego Sąd I instancji nie uczynił. W tej sytuacji, zastrzegając brak definitywnego charakteru takiej oceny, uwzględniając całość zebranego w sprawie materiału dowodowego i konfrontując to z treścią pisemnego uzasadnienia wyroku orzeczonego kara jawi się jako zbyt łagodna. W toku postępowania ponownego, powtarzając dowody, Sąd I instancji winien przeprowadzić je w taki sposób, aby następnie mogły stanowić one wyczerpujące źródło informacji zarówno dla ewentualnego rozstrzygnięcia na nowo pojawiającej się kwestii orzekania kary w granicach ustawowego zagrożenia, bądź przy zastosowaniu nadzwyczajnego złagodzenia, jak i dla dokładnego wyznaczenia jej wymiaru przez pryzmat dyrektyw z art. 53 kk. W razie sporządzania ponownie pisemnego uzasadnienia wyroku, winno ono zawierać wszystkie niezbędne elementy, pozwalające na zweryfikowanie trafności rozstrzygnięcia również w tych kwestiach, które podniesione zostały zwłaszcza w apelacji prokuratora. Zaznaczyć trzeba, iż Sąd Okręgowy w toku ponownego rozpoznania sprawy winien szeroko wykorzystać te możliwości, które dane mu są w dyspozycji art. 442 § 2 kpk, a więc poprzestać na ujawnieniu tych dowodów, które nie miały wpływu na uchylene zaskarżonego wyroku.